

Strasbūrā, 5.2.2013.
SWD(2013) 22 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentiem

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un teroristu finansēšanai

un

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par naudas līdzekļu pārskaitījumiem pievienoto informāciju

{COM(2013) 44 final}

{COM(2013) 45 final}

{SWD(2013) 21 final}

IEVADS – NEPIECIEŠAMĪBA ATJAUNINĀT ESOŠO REGULĒJUMU NELIKUMĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU LEGALIZĒŠANAS NOVĒRŠANAS UN TERORISTU FINANSĒŠANAS APKAROŠANAS JOMĀ

ES jau ir izstrādāts izvērstis regulējums nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanai un teroristu finansēšanas apkarošanai. Gadu gaitā noteikumi ir attīstījušies un darbības joma ir paplašinājusies, katru izmaiņu mērķis ir bijis novērst papildu iespējas, kuras varētu izmantot noziedznieki un teroristi.

Tomēr sistēma visu laiku ir saskārusies ar faktiem, kas apliecina, ka neviens regulējums, lai cik stingrs tas būtu, nav pilnībā drošs pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu. Nesen *HSBC* atzītā nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana ir tikai jaunākais piemērs tam, kas var notikt, ja tiek zaudēta modrība un kontrole nav pietiekama. Arvien lielākas sodanaudas, ko regulatori uzliek šādos apstākļos, gan apstiprina starptautisko apņemšanos pastiprināt noteikumu izpildi, gan arī ir brīdinājums citām ieinteresētajām personām par to, kādas sekas var būt viņu sistēmu trūkumiem.

Regulatori un politikas veidotāji nedrīkst pietiekami nenovērtēt šos riskus. Noziedznieki visu laiku meklē jaunas vājās vietas, ko varētu izmantot. Apmērs, kādā ieņēmumus no noziedzīgām darbībām mēģina iepludināt finanšu sistēmā, noslēpjot to nelikumīgo izcelsmi, ir patiešām grandiozs. Nesen veiktā ANO pētījumā tika lēsts, ka ik gadu legalizēšanai ir pieejami nelikumīgi iegūti līdzekļi aptuveni 1,6 triljonu ASV dolāru apmērā, kas ir līdzvērtīgi 2,7 % no pasaules IKP. Turklāt aplēses liecināja, ka tiesībaizsardzības iestādēm izdodas pārtvert mazāk nekā 1 % no legalizētajiem nelikumīgi iegūtajiem līdzekļiem, bet faktiski konfiscētais apmērs ir mazāks par 0,2 %.

Šo iemeslu dēļ ir veikts darbs pie esošo starptautisko standartu atjaunināšanas un pastiprināšanas. Finanšu darījumu darba grupa nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanai (*FATF*) 2012. gada februārī publicēja jaunu pārskatītu standartu kopumu, bet 2013. gada beigās sāks valstu jurisdikciju atbilstības izvērtēšanas procesu. Jaunie standarti ļaus valstu iestādēm efektīvāk rīkoties, lai novērstu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un teroristu finansēšanu visos līmeņos – sākot no bankas klientu identificēšanas, kad tie atver kontu, līdz izmeklēšanai, saukšanai pie atbildības un līdzekļu atsavināšanai. Tie arī būs labāk vērsti pret korupcijas un nodokļu noziegumu ceļā iegūtu līdzekļu legalizēšanu un stiprinās prasības attiecībā uz augstāka riska situācijām, un ļaus valstīm īstenot mērķtiecīgāku pieeju, kas balstīta uz riska faktoru.

Līdztekus šim procesam arī Eiropas Komisija ir veikusi ES regulējuma pārskatīšanu un aprīlī publicējusi ziņojumu par Trešās Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas direktīvas (Trešās *AML* direktīvas) piemērošanu¹.

Šā darba rezultātā tika konstatēts, ka ES regulējumu nepieciešams attīstīt un pielāgot izmaiņām, lielāku uzmanību pievēršot nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas novēršanas režīmu efektivitātei, noteikumu lielākai skaidrībai un saskanībai dalībvalstu starpā, un paplašinot darbības jomu, lai vērstos pret jaunu apdraudējumu un vājajām vietām.

---

¹ Direktīva 2005/60/EK par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un teroristu finansēšanai.

1. PROBLĒMU APRAKSTS

Problēmas saistībā ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un teroristu finansēšanu – ko tās skar un kā.

Visā pasaulē un visos politikas līmeņos valda vispārēja vienprātība, ka finanšu sistēmu nepietiekama aizsardzība pret noziedznieku vai teroristu veiktu ļaunprātīgu izmantošanu var radīt milzīgu kaitējumu. Sistēmas, kas nespēj novērst nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un teroristu finansēšanu, ir īpaši pakļautas

- riskam, ko sabiedrībai rada noziedznieku un teroristu līdzekļu izmantošana noziedznieku un teroristu darbībām;
- negatīvai ietekmei uz ekonomiku, ko rada starptautisko kapitāla plūsmu traucējumi, mazāki ieguldījumi un mazāka ekonomikas izaugsme;
- finanšu tirgu nestabilitātei, ko rada citu finanšu starpnieku nevēlēšanās iesaistīties komercdarbības attiecībās, reputācijas zudums, mazāka uzticēšanās un piesardzības riski.

Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana un teroristu finansēšana skar visdažādākās ieinteresētās personas dažādos veidos:

- tos **atbildīgos subjektus**, no kurām tiek sagaidīts, ka tās nodrošinās savu sistēmu drošību, piemērojot pārbaudes un kontroli, un kuras saskaras ar sekām, ja to sistēmas tiek atzītas par neatbilstīgām;
- **publiskā sektora iestādes**, kurām nepieciešams izpildīt noteikumus un aizsargāt sistēmu pret noziedznieku vai teroristu veiktu ļaunprātīgu izmantošanu;
- atbildīgo subjektu **klientus**, kuriem jāsaikājas ar pastiprinātu kontroli un, iespējams, dažu pakalpojumu mazāku pieejamību;
- **uzņēmēju aprindas**, uz ko gulstas kontroles un ierobežojumu slogs, bet kas gūst labumu no pareizas un drošas finanšu sistēmas;
- nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas **nodarījumu izdarītājus**, kas pastāvīgi meklē veidus, kā izmantot sistēmas vājās vietas – un kuriem šādas iespējas jāliedz;
- **pilsonus un sabiedrību ES**, kuri jāaizsargā pret teroristu darbībām vai kaitējumu, ko rada noziedzības pieaugums, izmantojot ieņēmumus no noziedzīgas darbības, vai labklājības mazināšanos, ko rada izvairīšanās no nodokļu maksāšanas, kaitējums tirgus integritātei vai uzticībai tirgum;
- **sabiedrību un valdības** trešās valstīs, ja ES sistēma tiek izmantota, lai iepludinātu noziedzīgi iegūtus ieņēmumus, kas šajās valstīs iegūti korupcijas un noziedzīgu darbību ceļā.

ES preventīvā sistēma

ES ir regulējums, kas izstrādāts, lai nodrošinātu finanšu sistēmu drošību pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un teroristu finansēšanu. Šis regulējums lielā mērā balstās uz starptautiskiem standartiem, ko pieņēmusi FATF, starp kuras dibinātājiem locekļiem ir Eiropas Komisija. ES regulējums ietver noteikumus, kas pieprasa finanšu iestādēm un citiem atbildīgajiem subjektiem un personām veikt pasākumus, lai nepieļautu, ka tās izmanto nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas nolūkos.

Problēmu iemesli

Tā kā riski, ko finanšu sistēmai rada tie, kas ir iesaistīti nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanā vai teroristu finansēšanā, visu laiku attīstās, to novēršanai paredzētajam regulējumam jābūt stingram, elastīgam un aktuālam. Komisijas dienesti ir konstatējuši trīs galvenās jomas, kurās nepieciešams grozīt pašreizējo regulējumu.

1. **Esošie noteikumi nesaskan ar nesen pārskatītajiem starptautiskajiem AML/CFT standartiem.** Dalībvalstu savstarpējos izvērtējumos (ko veica Finanšu darījumu darba grupa vai *Moneyval*) ir atklājušās dažas nesaskanības starp Trešo AML direktīvu un FATF ieteikumiem. Turklāt FATF ir vairākos gadījumos paplašinājusi esošos ieteikumus, tādēļ dažas esošā regulējuma daļas ir novecojušas. Piemēram, savstarpējās izvērtēšanas ziņojumos Trešās AML direktīvas prasības par vienkāršotu klienta uzticamības pārbaudi ir kritizētas, ka tās atpaliiek no FATF ieteikumiem. FATF ir arī paplašinājusi savu ieteikumu darbības jomu, iekļaujot plašāku politiski ietekmējamu personu kategoriju. Neatbilstība starptautiskiem standartiem ietekmē dalībvalstu un visas Eiropas Savienības reputāciju.
2. **Esošie ES noteikumi dalībvalstīs tiek interpretēti dažādi.** Komisijas pārskatīšanas procesā atklājās, ka vairākās jomās esošie noteikumi tiek interpretēti dažādi. Piemēram var minēt prasību identificēt juridiskas vienības faktisko īpašnieku un statistikas datu saskanīgumu. Tas rada risku iekšējā tirgū un atbilstības grūtības uzņēmumiem, kas veic pārrobežu darbību.
3. **Ar pašreizējiem ES noteikumiem ir saistītas neatbilstības un trūkumi.** Ņemot vērā nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas risku attīstību, svarīgi, lai ES regulējums spētu reaģēt stingri, bet elastīgi. Komisijas pārskatīšanas procesā ir atklājušās bažas par pašreizējās direktīvas darbības jomu attiecībā uz azartspēļu pakalpojumiem un personām, kas tirgojas ar augstvērtīgām precēm, jo tiek atzīts, ka šajās jomās noteikumi nav pietiekami stingri. Noteikumu stiprināšana būs solis pretim risinājumam saistībā ar šiem riskiem, un ES tiesību akti apsteigs starptautiskos standartus.

Pamatscenārijs

Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas apdraudējuma pastāvīgi mainīgā rakstura dēļ nepieciešams rīkoties samērīgi ar radīto apdraudējumu. Ja netiktu veikta nekāda rīcība, sekas būtu šādas.

1. ES regulējums neatbilstu starptautiskajiem standartiem. Ņemot vērā risku, ka dalībvalstis savstarpējās izvērtēšanas ziņojumos saņemtu sliktu vērtējumu, dalībvalstis varētu censties regulējumu pielāgot pašas, tādējādi radot sadrumstalotību un konverģences trūkumu.
2. Saglabātos neskaidrības noteikumu dažādas piemērošanas dēļ valstu līmenī, un tas kaitētu iekšējam tirgum.
3. Nespējot mērķtiecīgāk novirzīt resursus, lai vērstos pret ML un TF riskiem, ES būtu neaizsargāta pret jaunu apdraudējumu, kas rodas.

2. SUBSIDIARITĀTES ANALĪZE

Nelikumīgi iegūto līdzekļu plūsma var iedragāt finanšu sektora stabilitāti un reputāciju, kā arī apdraudēt iekšējo tirgu. Tomēr vienīgi dalībvalsts līmenī pieņemtiem pasākumiem varētu būt negatīva ietekme uz ES Vienoto tirgu, un to rezultātā rīcība varētu kļūt sadrumstalota. ES līmeņa rīcība ir pamatota, lai vērstos pret nelikumīgi iegūto līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas apdraudējumu kopumā un saglabātu vienādus konkurences apstākļus visā ES.

3. ES INICIATĪVAS MĒRĶI

AML regulējuma pārskatīšanas vispārējais mērķis ir aizsargāt finanšu sistēmu un vienoto tirgu pret ļaunprātīgu izmantošanu, noziedzniekiem cenšoties legalizēt ieņēmumus no nelikumīgām darbībām, vai pret teroristiem, kas cenšas finansēt teroristu darbības vai grupas. Ierosināto pasākumu galvenie mērķi ir stiprināt iekšējo tirgu, samazinot pārrobežu sarežģītību, lai aizsargātu sabiedrības intereses pret noziedzību un teroristu darbībām, garantētu Eiropas Savienības labklājību, nodrošinot efektīvu uzņēmējdarbības vidi, veicinātu finansiālo stabilitāti, aizsargājot finanšu sistēmas drošību, pareizu darbību un integritāti. Tos atbalsta konkrēti politiski mērķi, kas ir saistīti ar *AML/CFT* režīmu efektivitātes uzlabošanu un ES finanšu sistēmas reputācijas saglabāšanu. Satvaru, kurā tika apsvērti dažādi risinājumi, kā grozīt tiesību aktus, papildina darbības mērķi, kas ir saistīti ar problēmas iemesliem.

4. POLITIKAS RISINĀJUMI

Attiecībā uz politikas risinājumiem ietekmes novērtējumā ir novērtēti dažādi pasākumi/dimensijas, kuru mērķis ir izpildīt trīs darbības politiskos mērķus:

1. Attiecībā uz **saskanības nodrošināšanu ar starptautiskajiem standartiem** tiek apsvērti dažādi risinājumi saistībā ar
  - nodokļu noziegumu iekļaušanu ES regulējumā;
  - uz riska faktoru vērsta pieejas ieviešanu;
  - pieeju attiecībā uz trešo valstu *AML* režīmu līdzvērtīgumu/nelīdzvērtīgumu;
  - uz riska faktoru vērsta uzraudzības ieviešanu;
  - jaunu prasību ieviešanu iekšzemes PIP/PIP, kas strādā starptautiskās organizācijās;
  - labāko veidu, kā uzlabot informācijas pieejamību par faktiskajiem īpašniekiem;
  - Naudas līdzekļu pārskaitījumu regulas pielāgošanu jaunajiem starptautiskajiem standartiem (informācijas par faktisko īpašnieku ietveršana, atbrīvojumi no darbības jomas).
2. Attiecībā uz **saskanīguma nodrošināšanu starp valstu noteikumiem un, attiecīgā gadījumā, elastīgumu to piemērošanā, stiprinot un precizējot pašreizējās prasības**, tiek apsvērti dažādi risinājumi saistībā ar

- statistikas datu labāku vākšanu un paziņošanu;
- precizējumu, kā faktiskā īpašnieka identifikācijas nolūkā paredzēts piemērot 25 % robežvērtību;
- jaunu noteikumu ieviešanu, lai precizētu, ka filiāles un meitasuzņēmumi, kas atrodas citās dalībvalstīs, nevis tajā, kurā atrodas galvenais birojs, piemēro uzņemošās valsts noteikumus, un sadarbības pasākumu stiprināšanu starp piederības un uzņemošās valsts uzraudzītājiem;
- administratīvo sankciju stiprināšanu.

3. Attiecībā uz **nodrošināšanu, lai noteikumi būtu nepastarpināti vērsti uz risku un pielāgoti jaunam apdraudējumam, kāds rodas**, tiek apsvērti dažādi risinājumi saistībā ar

- direktīvas darbības jomas paplašināšanu, ietverot ne tikai kazino, bet aptverot visu azartspēļu nozari;
- *AML/CFT* un datu aizsardzības prasību mijiedarbības precizēšanu;
- pievēršanos vājajām vietām augstvērtīgo preču nozarē;
- *FIU* pilnvaru un sadarbības stiprināšanu.

5. IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Nav iespējams sniegt precīzu kvantitatīvu aplēsi par **ieguvumiem**, kādus rada tādu noteikumu esība, kas ir aktuāli, atbilst starptautiskiem standartiem un ir saskanīgi visā iekšējā tirgū. Tomēr Pasaules Banka ieguvumus raksturo šādi: „...nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas (*AML*) un teroristu finansēšanas apkarošanas (*CFT*) efektīvs regulējums sniedz būtiskus ieguvumus valstij gan vietējā mērogā, gan starptautiski. Šie ieguvumi ietver zemāku noziedzības un korupcijas līmeni, finanšu iestāžu un tirgu lielāku stabilitāti, pozitīvu ietekmi uz ekonomikas izaugsmi un reputāciju pasaules mērogā, pastiprinātas riska pārvaldības metodes finanšu iestādēs un lielāku tirgus integritāti.”²

Tiek paredzēts, ka regulējuma pielāgošana stingrākiem starptautiskiem standartiem apvienojumā ar papildu izmaiņām, kuras ir ierosinātas Komisijas pārskatīšanas procesa rezultātā, būtiski stiprinās vispārējo regulējumu. Paredzētās izmaiņas nozīmētu to, ka

- pateicoties darbības jomas paplašināšanai, pievērsīsies papildu riska jomām,
- būtu jāstiprina pārrobežu atbilstība,
- tiks panākta labāka saskanība starp valstu noteikumiem,
- mērķtiecīgākiem un ar riska pakāpi pamatotiem noteikumiem būtu jārada lielāka efektivitāte.

² *Reference Guide to Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism Second Edition and Supplement on Special Recommendation IX, The World Bank/IMF, 2006.*

Attiecībā uz **ietekmi uz izmaksām** ietekmes novērtējumā tiek atzīts, ka ietekme būs ļoti dažāda atkarībā no dažādu ieinteresēto personu situācijas. Būtiskākie izmaksu faktori saistībā ar atbilstību *AML* regulējumam attiecas uz sākotnējām vienreizējām izmaksām, kas saistītas ar jaunu sistēmu ieviešanu, apmācību, konsultācijām, utt. Pamatojoties uz iepriekšējo Komisijas pētījumu³, jau tagad ir skaidrs, ka tas, cik lielas paredzamas šīs izmaksas, ir stipri atkarīgs no tā, kāda veida stratēģija tiks pieņemta atbilstības nodrošināšanai (piemēram, galvenokārt izmantojot automatizētus, nevis manuālus procesus). Tas būs atkarīgs arī no tā, kādas pakāpes *AML/CFT* risks saistās ar katras komercdarbības būtību. Nav sagaidāms, ka paredzamās izmaiņas nevajadzīgi ietekmēs esošos atbildīgos subjektus, jo tie jau ir ieguldījuši sistēmās, kuras vajadzētu spēt samērā viegli pielāgot, no jauna neieguldot lielus līdzekļus. Taču to pašu nevar secināt attiecībā uz subjektiem, uz kuriem *AML* regulējums līdz šim neattiecās, bet kuriem turpmāk būs jāpiemēro *AML/CFT* noteikumi. Tas jo īpaši tā ir azartspēļu nozares gadījumā, jo vairākās dalībvalstīs valsts noteikumi pašlaik attiecas vienīgi uz „tradicionālajiem” kazino⁴. Ja esošie pasākumi tiek paplašināti (piemēram, attiecībā uz politiski ietekmējamām personām), būs nepieciešami papildu resursi, lai veiktu nepieciešamās pārbaudes. Arī uzraudzītājiem būs lielāks slogs paplašinātas darbības jomas dēļ.

Lielāks uzsvars uz pieeju, kas balstīta uz riska faktoru, ietekmēs valdības (kurām būs jāorganizē riska novērtējumi), kompetentās iestādes un atbildīgās personas un vienības. Tomēr šīs izmaksas būtu jāsamēro ar mērķtiecīgākiem un efektīvākiem pasākumiem, kuru mērķis ir vērsties pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas riskiem, lai laiku un resursus netērētu tehniskas atbilstības nodrošināšanai, kuras rezultātā varētu nepievērsties reālajiem riskiem. Nav paredzams, ka izmaiņas tieši skars klientus, lai gan būs izmaiņas informācijas apmērā, kāda tiem būs jāsniedz (piemēram, vai viņi ir politiski ietekmējamās personas, vai viņi ir klienti kādā no vienībām, kas tiks iekļautas direktīvas darbības jomā).

Attiecībā uz **citu ietekmi** ietekmes novērtējumā sniegti sīki apsvērumi par to, kā paredzētie pasākumi ietekmētu

- ieinteresētās personas – gan tās, uz kurām attiecas pašreizējais regulējums, gan citas ieinteresētās personas, kuras ietekmēs grozītie noteikumi;
- pamattiesības, attiecībā uz kurām ir īpaši svarīgi nodrošināt pareizu līdzsvaru starp *AML/CFT* pasākumu efektivitāti un datu aizsardzības un privātuma ievērošanu;
- MVU, šajā ziņā ir atšķirības starp ietekmi uz MVU, uz kuriem attiecas *AML/CFT* regulējums, un ietekmi uz MVU vispār;
- vidi – šajā jomā būtiska ietekme nav paredzēta;
- starptautisko dimensiju, kur jo īpaši nepieciešams pašreizējo pieeju trešo valstu līdzvērtīguma atzīšanai pielāgot uz riska faktoru balstītai pieejai, kam savukārt vajadzētu nozīmēt to, ka turpmāk ģeogrāfiskais izvietojums būs tikai viens no faktoriem *ML/TF* risku plašākā izvērtējumā.

6. RISINĀJUMU SALĪDZINĀJUMS

Attiecībā uz politikas izvēli ietekmes novērtējumā tiek secināts, ka pareiza būtu saskanīga ES pieeja, lai īstenotu starptautiskos standartus, vienlaikus ieviešot papildu saskaņošanas

³ *Europe Economics: Study on the Cost of Compliance with Selected FSAP Measures*, 2009. gada 5. janvāris.

⁴ Šis jautājums tiek sīkāk aplūkots V pielikumā.

elementus, lai uzlabotu saskanīgumu visā iekšējā tirgū, paredzot pietiekamu elastīgumu, kas ļautu dalībvalstīm reaģēt uz jauniem riskiem, kas rodas.

Attiecībā uz sīki izklāstītu politikas izvēli, ietekmes novērtējumā ir apsvērtas vairākas konkrētas politikas jomas, kas šādi atbilst noteiktajiem problēmu iemesliem:

1. **Esošie noteikumi nesaskan ar nesenu pārskatītajiem starptautiskajiem AML/CFT standartiem.** Uz nepieciešamību atbilst starptautiskajiem standartiem jāreaģē tā, lai tiktu atzītas vienotā tirgus īpašās iezīmes. To paturot prātā, ietekmes novērtējumā secināts, ka nepieciešamas izmaiņas pašreizējā regulējumā, lai atspoguļotu šādus aspektus:

- nodokļu noziegumi – jāpievieno kā predikatīvi nodarījumi;
- valsts līmeņa riska novērtējumi – jāpieprasa, paredzot iespēju iekļaut pārvalstisku novērtējumu elementus;
- vienkāršotas un pastiprinātas klienta uzticamības pārbaudes noteikumi – jāpārskata, lai atbilstu starptautiskajiem standartiem;
- trešo valstu līdzvērtīgums – tiks pārskatīts, lai galveno uzsvaru liktu uz trešo valstu „nelīdzvērtīgumu”;
- ar riska pakāpi pamatota pieeja uzraudzībai – īpaši jāatzīst, paredzot iespēju sniegt nozaru pamatnostādnes;
- politiski ietekmējamas personas – direktīvā tiks ierosināts paplašināt indivīdu kategorijas, uz kurām attiecas tās darbības joma;
- informācija par faktisko īpašnieku – tiks darīta pieejama kompetentajām iestādēm un atbildīgajiem subjektiem;
- elektroniskie naudas līdzekļu pārskaitījumi – Regulu 1781/2006 grozīs, lai ietvertu jaunākās izmaiņas FATF standartos un ņemtu vērā Komisijas pārskatīšanas procesu.

2. **Esošie ES noteikumi dalībvalstīs tiek interpretēti dažādi.** Dalībvalstu pieņemtās dažādās pieejas esošajiem ES tiesību aktiem apliecina nepieciešamību pēc lielākas regulējuma saskaņošanas. Tomēr pilnīga saskaņošana varētu arī nebūt visatbilstīgākais risinājums, vēršoties pret *ML* un *TF* riskiem ES. Ņemot vērā nepieciešamību paredzēt zināmu elastīgumu, vēršoties pret jauniem riskiem, kas rodas, ietekmes novērtējumā ir secināts, ka direktīvā būtu jāierosina šādas izmaiņas:

- statistikas dati – nepieciešami uzlabojumi attiecībā uz veidu, kādā statistikas dati tiek vākti visā ES;
- „faktiskā īpašnieka” definīcija – tiks precizēta;
- piederības un uzņemošās valsts uzraudzītāju pienākumi – tiks precizēti;
- administratīvo sankciju pieejamība – tiks zināmā mērā saskaņota.

3. **Esošie noteikumi pienācīgi nevēršas pret jaunajiem nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas riskiem.** Nepieciešamība pēc stingras, bet elastīgas reakcijas uz jaunu apdraudējumu, kāds rodas, prasa ieviest vairāk uz riska faktoru balstītus pasākumus, tomēr tos sīki nereglamentējot. Ietekmes novērtējumā secināts, ka lietderīgi ir veikt šādus grozījumus tiesību aktos:

- azartspēles – direktīvas darbības joma būtu jāpaplašina, lai aptvertu visus azartspēļu veidus;
- datu aizsardzības noteikumi – būtu jāprecizē, lai varētu pareizi piemērot *AML/CFT* noteikumus;
- personas, kas tirgojas ar augstvērtīgām precēm – robežvērtība ietveršanai darbības jomā un klienta uzticamības pārbaudes prasībām tiks samazināta līdz EUR 7500;
- finanšu ziņu vākšanas vienību sadarbība – direktīvā tiks stiprināta.

7. UZRAUDZĪBA UN NOVĒRTĒŠANA

Komisija gādā par Līguma ievērošanu, tādēļ tai būs nepieciešams uzraudzīt, kā dalībvalstis ir īstenojušas izmaiņas Trešajā *AML* direktīvā un FTR. Attiecīgā gadījumā un pēc pieprasījuma Komisijas dienesti visā īstenošanas periodā piedāvās palīdzību dalībvalstīm tiesību aktu izmaiņu īstenošanā, rīkojot transponēšanas darbseminārus visām dalībvalstīm vai divpusējas sanāksmes. Vajadzības gadījumā Komisija īsteno Līguma 258. pantā noteikto procedūru, ja kāda dalībvalsts nepildīs savus pienākumus attiecībā uz Kopienas tiesību īstenošanu un piemērošanu.

Komisija sadarbosies ar Eiropas uzraudzības iestāžu apvienoto komiteju *AML* jomā (*AMLC*), kura īpaši sniedz ziņojumus par Trešās *AML* direktīvas īstenošanu dažās konkrētās jomās, lai uzraudzītu jaunā tiesiskā regulējuma piemērošanu. Par forumu informācijas apmaiņai piemērošanas jautājumos varētu kalpot arī Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas novēršanas komiteja (*CPMLTF*). Komisijas dienesti var izmantot arī konstatējumus pētījumos, ko veikušas ieinteresētās personas vai dalībvalstis, kā arī visas atsauksmes, kas sniegtas sanāksmēs ar privātajām ieinteresētajām personām. Vajadzības gadījumā tiks apsvērta iespēja lūgt veikt neatkarīgu pētījumu.

AML direktīvas piemērošanas uzraudzība notiks arī netieši ar *FATF* savstarpējo izvērtēšanas procesu starpniecību (15 dalībvalstis ir šīs struktūras dalībnieces), kā arī ar *Moneyval* starpniecību (šīs struktūras dalībnieces ir pārējās 12 dalībvalstis). Šāds līdzinieku pārskatīšanas process ir būtisks un stingrs process, kā panākt, lai dalībvalstis gan juridiski, gan praksē atbilstu *FATF* starptautiskajiem standartiem, no kuriem ir atvasināta lielākā daļa *AML* direktīvas prasību. Katras valsts izvērtējumi notiek aptuveni reizi 5–7 gados, un tos var papildināt ar pēcpārbaudes ziņojumiem, parasti reizi divos gados (vai biežāk, ja tas nepieciešams konstatēto trūkumu dēļ).

SECINĀJUMS

Komisija uzskata, ka vēlamie risinājumi, kas aprakstīti un analizēti ietekmes novērtējumā, ir samērīgi ar mērķiem. Nodrošinot īpaši pielāgotu un elastīgu pieeju, dalībvalstīm nevajadzētu liegt pieņemt nepieciešamos pasākumus un veikt darbības, lai valsts līmenī vērstos pret būtisku apdraudējumu, kāds tām var rasties. Iekļaujot, kā arī turpmāk konkrētās jomās saskaņojot ES mēroga procesus, kas vērsti uz ciešāku koordināciju un pārvalstiskas pieejas izstrādi, būtu jānodrošina, ka tiek sasniegti ES mērķi. Kaut arī efektīvas *AML/CFT* sistēmas nodrošināšana ir saistīta ar būtiskām izmaksām atbildīgajiem subjektiem, Komisija uzskata, ka (daudz grūtāk skaitliski izsakāmi) ieguvumi saistībā ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu

legalizēšanas un teroristu finansēšanas novēršanu arī turpmāk atsvērs izmaksas, tostarp jaunās izmaksas saistībā ar regulējuma izmaiņām.